

МОРФОЛОГІЧНИЙ СКЛАД ЯЄЦЬ КУРЕЙ КРОСІВ ЛОМАН БРАУН ТА ЛОМАН СЕНДІ

Г. М. Романик*
annaromanik@ukr.net

Інститут розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця НААН,
с. Чубинське, Бориспільський р-н, Київська обл., Україна

Одним із найцінніших продуктів харчування людей є м'ясо та яйця курей. При цьому важливо отримувати яйця з оптимальним співвідношенням їхніх внутрішніх компонентів. Тому метою наших досліджень було вивчити морфологічний склад яєць курей зарубіжних кросів Ломан Браун та Ломан Сенді.

Дослідження проведено в умовах дослідного господарства СТОВ «Хорост Поділля». Для досліджень відбирали по 30 яєць від курей кожного кросу у віці птиці 21, 49, та 77 тижнів. При цьому визначали масу яєць, білка, жовтка та шкаралупи, вимірювали довжину і ширину яйця, товщину шкаралупи на тупому та гострому кінцях, визначали міцність шкаралупи, індекс форми яйця та концентрацію водневих іонів білка і жовтка.

Встановлено, що у всі вікові періоди вища маса яйця була характерна для курей кросу Ломан Браун. Цей показник у них у 21-тижневому віці становив 65,06, у 49-тижневому — 68,34, і у 77-тижневому — 76,82 г, що високовірогідно ($P < 0,001$) більше, ніж у їхніх ровесниць кросу Ломан Сенді, на 7,10; 8,24 та 8,01 г. За довжиною та шириною більшими виявилися також яйця курей кросу Ломан Браун. У вищенаведених вікових періодах ці показники становили у них, відповідно, 57,6 та 44,7; 57,8 та 45,9; 60,9 та 47,3 мм з різницею з ровесницями кросу Ломан Сенді 3,0 та 1,2 ($P < 0,01$); 1,4 та 1,8 і 1,8 та 1,6 мм. Водночас за індексом форми яйця у 21-тижневому віці перевага була вже на боці птиці кросу Ломан Сенді — на 2,2 мм. У 49- та 77-тижневому віці незначно вищим індексом форми відзначалися яйця курей кросу Ломан Браун — на 1,1 та 0,3 мм відповідно.

Про якість яєць можна судити за масою білка і жовтка. Варто зазначити, що з віком птиці зазначені показники зростали і в наведені вище вікові періоди у курей кросу Ломан Браун сягали, відповідно, 20,53 і 35,60; 22,00 і 38,15 та 24,73 і 42,88 г, що більше, ніж у птиці кросу Ломан Сенді, відповідно, на 1,95 ($P < 0,05$) і 3,38 ($P < 0,001$); 2,65 ($P < 0,05$) і 4,59 ($P < 0,001$) та 2,23 ($P < 0,05$) і 4,47 г ($P < 0,001$). Втім, за концентрацією водневих іонів білка і жовтка (pH) між яйцями птиці різних кросів суттєвої різниці не спостерігали. Залежно від вікового періоду та кросу курей, ці показники були в межах 6,3–6,5 та 8,1–8,2 відповідно, що відповідає допустимій нормі.

Важливою селекційною ознакою, яка характеризує втрату яєць від розбивання, їх здатність до тривалого зберігання та виводимості є міцність яєчної шкаралупи. За цим показником між яйцями курей досліджуваних кросів різниця була незначною. Залежно від вікового періоду та кросу птиці, міцність шкаралупи коливалася від 2,0–2,3 т/см².

Побічно міцність шкаралупи визначають за масою, товщиною та пружною деформацією. Маса шкаралупи яєць у курей кросу Ломан Браун у всі досліджувані вікові періоди (7,65; 8,20 та 9,22 г) була вищою, ніж у їхніх ровесниць кросу Ломан Сенді на 0,72; 0,99 та 0,96 г. За товщиною шкаралупи на гострому й тупому кінцях яйця птиці досліджуваних кросів суттєво не відрізнялися. Перший показник, залежно від вікового періоду та кросу курей, був у межах 0,49–0,50, а другий — в межах 0,37–0,41 мм.

Таким чином, морфометричні показники яєць залежать від кросу курей. Всі досліджувані ознаки вищими були у птиці курей кросу Ломан Браун (виняток — індекс форми яйця у 21-тижневому віці), проте їхня вірогідна перевага над ровесницями кросу Ломан Сенді була зазначена лише за масою яйця та масою жовтка й білка у всі досліджувані вікові періоди і за довжиною яйця у 21-тижневому віці.

* Науковий керівник — д. с.-г. н. Федорович В. В.